

Warszawa, dnia 22 listopada 2021 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOS-III.410.740.2021.JD.2

Wójt Gminy Rząśnik
ul. Jesionowa 3
07-205 Rząśnik

W odpowiedzi na pismo z dnia 20.09.2021 r., znak: ZPiI.061.1.2021, uzupełnione pismem z dnia 22.10.2021 r., znak: ZPiI.061.2.2021 w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. Strategia rozwoju Gminy Rząśnik na lata 2021-2030 (zwanego dalej „SR”), po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją stwierdzam, co następuje.

Na terenie gminy Rząśnik występują formy ochrony przyrody:

1. obszary Natura 2000: Puszcza Biała PLB140007, Bagno Pulwy PLB140015, Dolina Dolnej Narwi PLB140014, dla których obowiązują przepisy art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098);
2. pomnik przyrody i użytki ekologiczne, dla których obowiązują przepisy art. 45 ustawy o ochronie przyrody;
3. ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów odbywająca się niezależnie od miejsc ich bytowania, dla której obowiązują przepisy art. 51 ustawy o ochronie przyrody.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest również w granicach korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym: Puszcza Biała GKPnC-1, Dolina Środkowej Narwi GKPnC-23¹.

Dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 wydano Zarządzenie Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007. Dla obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015 wydano Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 października 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015. Dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 wydano Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014.

Projekt Strategii w szczególności nie uwzględnia występowania w granicach gminy Rząśnik wszystkich obszarów Natura 2000, a co za tym idzie nie analizuje i nie uwzględnia możliwego wpływu działań przewidzianych w SR na te obszary Natura 2000 – na cele ochrony (cele działań ochronnych) i przedmioty ochrony ustanowione dla tych obszarów.

Wskazane w SR cele m.in. takie jak rozwój odnawialnych źródeł energii, zalesianie gruntów nieprzystatnych do produkcji rolniczej, budowa ścieżek rowerowych i pieszych, efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczego do rozwoju atrakcyjności turystycznej gminy Rząśnik,

¹ <http://mapa.korytarze.pl/>

poprawa promocji i wykorzystania walorów przyrodniczych wynikających z występowania obszarów Natura 2000, doinwestowanie i efektywne zagospodarowanie turystycznej przestrzeni publicznej, w tym rozbudowa bazy turystycznej, agroturystycznej, rekreacyjnej, noclegowej oraz gastronomicznej itp., nie zostały przeanalizowane w kontekście zagrożeń, celów jak i przedmiotów ochrony ww. obszarów Natura 2000.

W „Diagnozie strategicznej uwarunkowań rozwojowych gminy Rząśnik” błędnie wskazano, że obszar gminy położony jest w otulinie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego oraz w Strategii w pkt. 4.1 wskazano wpływ na mieszkańców miasta Pruszków.

Jak wynika z uzasadnienia wniosku realizacja celów szczegółowych ujętych w SR będzie wiązała się z termomodernizacją budynków oraz budową indywidualnych instalacji źródeł energii odnawialnej.

Prace dotyczące termomodernizacji budynków oraz wiążące się z budową instalacji OZE mogą spowodować zniszczenie siedlisk zwierząt, jak również gatunków roślin i grzybów, w tym podlegających ochronie gatunkowej na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną. Wobec tego budynki przewidziane do termomodernizacji (m.in. poprzez docieplenie ścian zewnętrznych i stropodachów) oraz teren i obiekty, gdzie będą instalowane instalacje OZE powinny być poddawane inwentaryzacji ornitologicznej i chiropterologicznej oraz pod kątem występowania chronionych gatunków roślin i grzybów, gdyż nie tylko strychy, stropodachy czy otwory wentylacyjne, ale także niewielkie, kilkucentymetrowej średnicy otwory czy szczeliny w budynkach oraz dachy budynków i teren wokół budynków mogą świadczyć o obecności kryjówek wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze jako miejsca lęgowe czy schronienia oraz mogą być miejscem występowania chronionych gatunków roślin i grzybów. Taki sposób postępowania pozwoli praktycznie na wyeliminowanie ww. oddziaływań. W stosunku do dziko występujących gatunków roślin, grzybów, zwierząt objętych ochroną gatunkową ustawodawca określił w art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych. Ustawodawca w art. 56 ustawy określił, na jakich zasadach mogą mieć miejsce odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa.

SR określa wizję, cele i kierunki rozwoju gmin i jest dokumentem, który ustala pewnego rodzaju ramy dla przyszłych przedsięwzięć jednak w sposób ogólny. Wykonanie założeń przedmiotowego dokumentu tj. projektów/przedsięwzięć/inwestycji może wiązać się z późniejszą realizacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie całej gminy. Z przepisu art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 247, ze zm.) wynika, że kryteria brane pod uwagę to m.in. cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko. SR wskazuje jedynie formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, lecz informacje te są niekompletne. Zbyt ogólne zapisy nie pozwalają stwierdzić, czy realizacja SR nie spowoduje znaczącego oddziaływania w szczególności na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, a także na powiązania obszarów i obiektów, w tym na korytarze ekologiczne, których utrzymanie i właściwe gospodarowanie w ich obrębie może mieć istotne znaczenie dla ochrony siedlisk i gatunków, dlatego ich problematyka wymaga uwzględnienia.

Na podstawie dostarczonej dokumentacji nie uwzględniającej wszystkich form ochrony przyrody oraz wpływu realizacji celów SR na ww. formy nie można stwierdzić, że realizacja postanowień SR, tj. przedstawionego do uzgodnień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na ww. obszary Natura 2000 oraz gatunki chronione niezależne od obszarowych form ochrony przyrody.

W przypadku braku pewności występowania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, zastosowanie ma tzw. „zasada przezorności”, wyrażona w art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wcześniej art. 174 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską). Nakazuje ona podjęcie działań zapobiegawczych zawsze wtedy, kiedy nie został dowiedziony brak negatywnych oddziaływań na środowisko. Zasada ta ma szczególne znaczenie w zakresie ochrony obszarów sieci Natura 2000, co znajduje odzwierciedlenie w judykaturze

Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (por. wyrok C-98/03, Komisja Europejska przeciwko Niemcom). Jeżeli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczące, to należy przyjąć, że może być ono znaczące. Racjonalne wątpliwości co do ryzyka wystąpienia oddziaływania są przesłanką na rzecz dokonania oceny i zawsze interpretuje się je „na korzyść środowiska” (por. Ocena planów i przedsięwzięć oddziałujących na obszary Natura 2000).

W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, biorąc pod uwagę, iż realizacja zapisów SR może spowodować znaczące oddziaływanie na ww. obszary Natura 2000, wskazane jest poddanie przedmiotowego dokumentu procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Warszawie**

Arkadiusz Siembida
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) aa.